

Trolhesten.

(Et persisk eventyr.)

Det var engang en konge i Persien; til ham kom en dag en mand fra Indien, og sa han hadde et merkelig kunstverk, som han vilde vise kongen. Det skulde han faa lov til, og saa kom han frem med en træhest, som var saa godt gjort, at den saa ut som den var lys-levende; men den saa ikke ut til at kunne røre et eneste lem. Da kongen hadde set paa hesten en stund, sa han at han aldrig hadde set noget mere likt en levende hest; men saa spurte han hvad den kunde brukes til, for den maatte vel være til noget slags nytte. Jo, mente indieren, nyttig var den nok; kongen skulde bare sende ham bort, saa langt han vilde, for at hente noget som han kjendte, og som kunde vidne at alt var gaat rigtig for sig, saa skulde han nok faa se hvad hesten var god for. „Lat gaa,“ sa kongen, „saa faar du ride til det store fjeldet du ser derborte; dit er det tre mil, og der staar et træ som ikke findes noget andet sted; av det skal du ta et blad med dig hit igjen.“

Indieren steg op paa hesten, og klemte paa en fjær som sat under manken; da steg hesten tilveirs,

saa fort og saa høit, at den snart bare saa ut som en liten flue, og en liten stund efter blev den rent borte. Kongen og hans følge undret sig storlig over dette; men da en halv times tid var gaat, saa de hesten og rytteren komme farende tilbake gjennom luften, og snart efter dalet de ned bent for kongen, og manden hadde med sig løvsbladet som kongen hadde bedt om. Da sa kongen at hesten var det største kunstverk han nogen gang hadde set, og han spurte indieren hvad han vilde ha for den.

„Jeg har ikke gjort hesten selv,“ svarte manden, „og ikke kjøpt den for penger heller; men ham som har gjort den, maatte jeg gi min datter til egte, og saa maatte jeg sverge paa at jeg ikke skulde sælge den uten for samme pris.“ Kongen hadde slik lyst til at eie hesten, saa han bød indieren en hel by, som han kunde vælge sig av alle byerne i landet; men manden blev ved sit; fik han ikke kongens datter til egte, saa vilde han ha hesten selv, sa han. Da kongen skjønnte han ikke kom nogen vei med manden, prøvde han at hale tiden ut; for kommer tid, kommer raad, mente han. At gi prinsessen bort til denne fremmede mand, hadde han liten lyst til; men hesten kunde han ikke være foruten heller. Saa sa han til indieren at han vilde prøve hesten først; det hadde jo ikke slik hast. Kunde nogen av hans folk styre hesten likesaa letvint som manden selv hadde gjort, saa skulde han tænke over saken.

„Lat mig faa prøve hesten!“ sa kongens søn, prins Firuz, og dermed svinget han sig op paa hesteryggen med en eneste gang. „Vent! vent!“ ropte indieren. „Jeg maa først vise dig hvorledes du skal bære dig

ad med at styre den.“ Men prinsen hadde nu slik hast; han hadde set hvorledes indieren gjorde, sa han; dermed klemte han paa fjæren under manken, og hesten steg tilveirs, saa fort og saa høit, at den snart bare saa ut som en liten flue. Da blev indieren ræd og kastet sig paa knæ for kongen. Han bad saa vakkert at de ikke maatte gjøre ham noget ondt, om prinsen kom til skade; alle kunde jo være vidner paa at han hadde bedt om at faa vise prinsen hvorledes han skulde bære sig ad for at komme ned igjen; men kongen mente at det fik være det samme; kom ikke prinsen tilbake, før tre maaneder var omme, saa skulde indieren bøte med livet. Og dermed lot han manden kaste i fængsel.

Da prins Firuz hadde klemt paa fjæren under manken, steg hesten tilveirs, og tilslut gik den saa høit, at prinsen blev ræd og gav sig til at pusle med fjæren, for at finde ut hvorledes han skulde faa hesten til at dale. Men des mer han puslet med fjæren, des høiere bar det tilveirs, og tilslut var han høit over skyerne. Prinsen kunde likevel skjønne at det maatte findes en raad til at komme ned igjen, og saa gav han sig til at lete og kjende efter alle steder paa hesten, og det varte ikke længe, før han fandt en anden fjær bak det høire øret. Den klemte han paa, og i det samme tok hesten til at dale, likesaa fort som den hadde steget tilveirs. Mens de holdt paa at dale, merket han at det var blit mørk nat, og saa blev han ræd for at han mulig kom til at dale bent i sjøen eller slaa sig ihjel paa et fjeld. Men det gik bedre end han hadde tænkt; hesten tok til at dale langsommere, og tilslut blev den staaende paa et flatt tak,

som prinsen skjønte var taket paa et stort slot. Han steg av hesten, og gik og famlet en stund i mørket, til han kom til en dør; den aapnet han og steg nedover en brat trap, og saa kom han ind i en lang gang. Ved enden av gangen saa han en dør som stod paa klem, og indenfor den var det lyst. Han tok av sig skoene, for ikke at vække nogen, og gik bort og kikket ind gjennom døren. Rummet indenfor var en stor sal, og der laa tyve sorte slaver og sov paa skarlagens puter langsmed veggene. Han smøg sig gjennom salen, saa stilt at ingen av dem vaagnet, og kom til en anden dør, som var dækket av et silketeppe. Han var en stund i tvil om han skulde drage teppet tilside og gaa ind; men saa tænkte han, at gik han tilbake gjennom salen, kunde han komme til at vække en av slaverne, og fandt de ham, et fremmed menneske, luskende om i slottet ved natte-tid, da visste han godt at det gjaldt hans liv; derfor mente han det var bedst at friste lykken og gaa videre. Da han drog teppet tilside, saa han ind i et sovekammer; der stod en fin seng, og i den laa en prinsesse og sov. Men hun vaagnet ved at han drog i teppet, og da hun saa en fremmed mand i sit sove-kammer, blev hun ikke litet rød.

Prins Firuz bøide sig dypt for hende og sa: „Fagre prinsesse, bli ikke vred paa mig; det er et rent under at jeg er kommet hit. Jeg er prins Firuz, søn av Persiens konge.“ Og saa fortalte han hvorledes han var steget tilveirs paa hesten og dalet ned paa slotstaket. Prinsen var rikt klædd, og den vakreste mand en kunde se for sine øine, og han talte saa godt for sig at prinsessen straks var villig til at

tro ham, og des mer hun saa paa ham, des bedre likte hun ham. „Jeg er datter til kongen av Bengalen,“ sa hun; „dette slot er mit, og her bor jeg alene sammen med mine kammerjomfruer og de sorte slaverne du saa. Men du har ingenting at være ræd for; saalænge du er her, skal ingen gjøre dig noget ondt.“ Saa ringte hun paa en klokke; for hun tænkte at prinsen visst maatte være træt og sulten. Et par terner kom ind, og dem bød hun gjøre istand et sovekammer til prinsen og dække op et maaltid til ham. Da prinsen hadde faat mat og drikke, la han sig til at sove; men det blev ikke stort søvn han fik; for han kunde ikke andet end tænke paa den vakre prinsessen. Og prinsessen gik det like ens; hun laa og tænkte paa prinsen; for hun syntes han var den vakreste mand hun hadde set i sine levedage. Hun var lovet bort til en gammel konge i Indien; men nu var hun saa forelsket i prins Firuz, at hun syntes hun ikke kunde leve om hun ikke fik ham til mand.

Om morgenen sat prinsessen tilbords med prinsen, og de blev begge mer og mer forelsket i hinanden. Han blev tre dage paa slottet, og da de skulde skilles, gav de hinanden sin tro. Men nu fortalte hun ham at hendes far hadde lovet hende bort til en anden, og at han aldrig brøt sit ord. Derfor vilde hun med det samme flygte bort med prinsen. De gik da begge op paa taket; der stod hesten, og paa den vilde de drage bort; men da de skulde stige tilveirs, blev prinsessen ræd og turde ikke følge med. Det var bedst, sa hun, at prinsen kom og hentet hende med sine hofmænd. Og det lovet prinsen at han skulde gjøre.

Men da han saa skulde reise fra hende, blev hun saa sorgfuld at prinsen maatte bli der to dage til. Endelig tredje dagen om morgenen skulde han da reise. Før nogen var vaagnet steg de atter op paa slotstaket; men det gik paa samme maaten nu ogsaa; prinsessen kunde umulig skilles fra ham, — og saa tok hun da mod til sig og satte sig op paa hesten. Prinsen klemte paa fjæren, det bar tilveirs med dem, og de stanset ikke før de kom til Persien. Prinsen styrte hesten til et jagtslot han eide, som laa et par mil fra kongsgaarden; der skulde prinsessen bli saalænge; for han vilde at kongen selv skulde hente hende med stort følge. Da han kom hjem, og fortalte hvorledes alt var gaat til, blev kongen saa glad, at han vilde bryllupet skulde staa med det samme; han bød skatmesteren gi rike gaver til de fattige, og indieren blev heller ikke glemt; han skulde faa hesten igjen og fare med den dit han selv vilde.

Indieren takket og lot som ingenting; men han tænkte med sig at han skulde nok hevne sig. Han steg op paa hesten, og drog bent til jagtslottet; for han hadde hørt at prinsessen var blit igjen der. Da han kom dit, kjendte høvedsmanden paa slottet baade ham og hesten. Indieren sa at han var sendt for at hente prinsessen, og da høvedsmanden saa at han hadde faat sin frihet igjen og hadde hesten med, kunde han ikke andet end tro ham paa ordet, og saa lot han ham faa prinsessen op til sig paa hesten. Prinsessen længtet efter prins Firuz, og blev sjæleglad da hun hørte de var kommet for at hente hende.

Imens hadde kongen og prinsen med stort følge git sig paa vei for at hente prinsessen. Da de var

halvveis, fik de se indieren komme ridende med hende gjennem luften. Da han var bent over dem, ropte han ned til dem at de gjerne kunde la være at umake sig længer, for prinsessen fik de aldrig se mer. Hun graat og bar sig ilde, og kongen truet indieren med al verdens ulykker, om han ikke straks kom ned med bruden; men det hjalp ikke det mindste; han bare klemte paa fjæren, saa steg hesten igjen, og det varte ikke længe før de var ute av syne.

Prinsen gav ikke taal før han fik lov av kongen tll at drage ut og lete efter sin brud. Han tok av sig de fine klærne og klædde sig ut som en fattigmand, og han svor en dyr ed paa at han ikke vilde vende tilbake før han hadde fundet prinsessen.

Indieren stanset ikke hesten før de var langt borte i et andet land; der dalet de ned i en mørk skog. Han hjalp prinsessen ned av hesten og hentet frugt og drikkevand til hende, og saa fortalte han at nu var de hundred mil borte fra Persien, og hundred mil fra Bengalen, saa det nyttet hende ikke at tænke paa at komme hjem. Nu skulde hun bare sige at hun vilde være hans kone. Nei, det vilde hun ikke, svarte hun; for hun tænkte bare paa prins Firuz og vilde ikke bryte sit løfte til ham. Da vilde indieren rive av hende sløret, som var indsydd med guld og ædelstener; men prinsessen stred imot og skrek høit om hjelp. Et følge av ridende jægere hørte ropene og kom sættende i fuldt firsprang, for at høre hvad som var paa færde. Prinsessen fortalte da hvorledes alt var gaat til, og at hun var prinsessen av Bengalen, og den fornemste av jægerne sa at han var sultanen av Kashmir; hun skulde ikke være ræd, sa han, men

bare trygt følge med ham, og saa gav han sine mænd paabud om at hugge hodet av indieren. Hesten blev ført med til sultanens slot.

Dagen efter kom sultanen av Kashmir til prinsessen, og sa at han længe hadde tænkt paa at gifte sig; fagrere kvinde end hun hadde han aldrig set, og imorgen skulde de holde bryllup. Da prinsessen hørte det, blev hun saa forfærdet at hun daanet. Men sultanen trodde hun daanet av glæde, og han bød kammerjomfruerne stille godt med hende, saa skulde han komme igjen om en stund, og høre hvorledes det stod til. Da prinsessen kom til samling igjen, tænkte hun straks paa hvorledes hun skulde fri sig fra sultanen; for hun skjønnte nok at det ikke nyttet at sige nei til det han vilde. Hun tok da det raad at skape sig tullet, for da vilde vel ikke sultanen gifte sig med hende. Saa gav hun sig til at gjøre underlige fagter og snakke over sig, og kammerpikerne sa til sultanen at hun var tullet. Han tænkte at det var fordi hun endda var svak og opskræmt, efter alt det hun hadde utstaat, da de fandt hende sammen med indieren, og saa lot han hente de bedste læger i landet for at helbrede hende. De kom og gjorde alt det de kunde; men det blev ikke bedre med prinsessen.

Men nu skulde det hende sig, at prins Firuz fik høre om den løn som var sat ut for at helbrede en kongsdatter, og saa tænkte han at det mulig kunde være den prinsessen som han lette efter. Han hadde længe faret omkring uten at høre noget til hende; men nu gav han sig paa vei til sultanen av Kashmir. Da han kom frem til slottet, tok han paa sig en vid kappe, slik som lægerne der i landet brukte, og saa

gik han til sultanen, og sa at han var kommet for at helbrede prinsessen. „Det kan vel litet nytte,“ mente sultanen; „ingen har kunnet hjelpe hende før, og det blir vel ikke likere med dig heller.“ Men prinsen mente det kunde vel ikke skade at prøve, og saa skulde han da faa lov til det. Først spurte han dem nøie ut om hvorledes hun hadde tedd sig under sygdommen, og da han fik høre at hun var bortført av en indier, skjønte han at nu hadde han fundet den rette. Saa sa han at han først vilde se hende, uten at' hun kunde se ham. Jo, det kunde han da gjerne faa lov til. Saa kikket han ind til hende, uten at hun merket det, og da saa han at det var den rette prinsessen, og hun saa likesaa rolig og klok ut som andre folk. Han skjønte da straks at hun bare hadde latt som om hun var tullet, for at slippe at gifte sig med sultanen. Da prinsen hadde set det han vilde, sa han til sultanen at han ikke kunde helbrede prinsessen medmindre han fik være alene med hende. Jo, det skulde han faa lov til, men det nyttet visst ikke, mente sultanen, for prinsessen var saa sint bare hun saa en læge, at han slap visst ikke ind til hende engang. Men prins Firuz mente, at fik han læst over hende nogen ord han visste, saa blev hun nok rolig. Saa gav sultanen ham lov til at gaa ind til hende.

Da han kom ind til prinsessen, bar hun sig som hun var rent tullet; for hun trodde han var en læge; men saa hvisket han hende i øret at hun ikke skulde være ræd. „Jeg er prins Firuz,“ sa han, „og jeg har bare klædd mig ut som læge for at faa komme ind til dig.“ Saa gikk han rundt omkring hende og gjorde

underlige fagter, likesom han skulde læse over hende. Han gav hende en flaske, og sa det var en lægedrik som hun skulde ta ind; men det var nu ikke andet end rent vand. Sultanen stod i dørsprækken og saa og hørte alt, og trodde prinsen holdt paa at mane og læse over hende, og da han saa prinsessen holdt sig rolig, og gjorde som prinsen sa, tænkte han dette maatte være den største læge i hele verden. Prinsen holdt paa et par dage at stille med prinsessen, og fik alt det han bad om, bare det kunde være til gagn for hende. Tilslut sa han at han ikke kunde helbrede hende uten at faa hende op paa træhesten, som hun var kommet med; for det var kastet troldom over hende, og den kunde ikke bli løst medmindre hun kom op paa hesten.

Jo, det kunde nok la sig gjøre. Hesten var blit baaret ind i skatkammeret; der pleide de at sætte bort alle slike underlige ting. Sultanen og prinsessen gik nu dit sammen, og da prinsen hadde set vel efter at hesten var i fuld stand, lot han den bære ned i slotsgaarden. Der satte sultanen sig paa sin trone, og alle folkene paa slottet samlet sig om hesten, for at se paa at troldommen blev løst. Prinsen leide prinsessen ved haanden, og da han sa han vilde hjelpe hende op paa hesten, var hun straks villig. Da hun var kommet til sæte i sadlen, sprang han selv op bak hende, klemte paa fjæren under manken og steg tilveirs. Da han skjønnte at alt var som det skulde være med hesten, dalet han ned et stykke igjen og ropte til sultanen, at om han siden skulde faa lyst til at gifte sig, var det bedst at ha ja-ord først.

Saa steg de atter tilveirs, og stanset ikke før

de var bent over kongen av Persiens slot. Kongen blev sjæleglad, da han fik sønnen igjen, og endda gladere blev han, da han fik se at prinsessen ogsaa var med. Samme dag blev det holdt bryllup, og til kongen av Bengalen blev det sendt bud om alt som var hændt datteren, og da faren hørte hun var kommet i saa gode hænder, hadde han ikke noget imot at hun blev gift med prinsen av Persien.

Mens de turet bryllup, glemte de rent bort trølhesten, og da de skulde se til den, hadde nogen gjort ugagn med den, saa hverken prinsen eller nogen anden kunde faa den istand igjen.
